

A legöregebb lakóházban

LAJOS UTCA 158.

244
Öreg házat kerestem, a legöregebbet a városban. Ne templom legyen, ne rom, fal: igazi ház. Amelyben laknak, ahol házmester van, s ahová még kijár a kéményseprő is. A Várban a szigorú történészek, múzeológusok, akik címekkel láttak el, lelkemre kötötték: a „leg”-et ki ne írjam, mert „legöregebb” ház nincs. Ilyet a tudomány nem ismer. Holnap kiásnak egy falat, boltívet, kapualjat, s rögtön fiatalabb lesz a tegnapi legöregebb.

A legöregebb ház, ha nem is tudományos pontossággal, de az élet bizonyító igazságával, nem a Várban: *Obudán van.* Ahogy *Krúdy Gyula* mondta: az ódonságok és a százesztendősek emberek városában. Pontos címe: *Lajos utca 158.*

1

A klarisszák óbudai kolostora állt a helyén. *Erzsébet* királyné, *Anjou Károly* felesége, *Nagy Lajos* édesanyja alapította (Obuda nagyon sokat köszönhetett a királynénak), még 1334-ben. Két-három emeletnyi mélybe száll alá és vezet a ház konzol soros pincéje, amelyből, no meg a kapuzatból, megállapították a múzeológusok a XIV. századi eredetet. A középkori pincében, a lépcsők alján, egy leánderes láda áll, várja, hogy felhozzák.

Mit tudunk még e ház hajdani lakóiról? *Menegati Baptista János* serfőző építtette, serfőző-háznak. A *Zichy*-családtól bérelték 1697-ben a telket, ugyanis *Obudát* egy ideig a *Zichyék* birtokolták. Aztán *Geiger János*, *Auer János* főzött itt sert, de *Auernak* rosszul mehetett, mert 1735-ben bértartozás fe-

jében elvették tőle a házat, berendezéseit elárverezték, s a *Kamara lakóházzá* építtette át. Az udvaron most kis kertcskék, persze, minden lakónak külön-külön, de az ágyak nem gyepperemmel, kavicssal kerítve: nagy, fehér kövekkel. Itt hagyott, itt termett római kori kövekkel. A fehér virágkarókon, melyek rózsákat támasztanak, nem üveggömbök: *Alba mosópaszták* színes tubusai.

2

Bevallom, bizonyos előre kigondoltság kerestette velem a hitelesen legöregebb házat, hogy majd a beszámoló azáltal legyen érdekes: az 500 éves falak közt hogyan pezseg a mai élet, a boltíves konyhákban mint működik az infrásütő, a frizsider, a szemhéj ívelésű ablakok mögött hogyan játszik gitárján egy hosszú hajú diák. De nem így van, ilyen csináltságot nem engedélyeznek a királyné falai. Azért oly szép ez az öreg ház, mert derűs fényben, harmóniában sütkérezik ház és lakó, a bomló idei tavaszi orgona és a római kövek, a vastagfalú fedett folyosókról nyíló lakások és a lakásokban históriák, emlékek, az elmúlt időkben, történetekben élő emberek. *Huszonhat lakó közül majd húsz nyugdíjas.* A mostani házfelügyelők tizennégy éve laknak csak itt, de már ők is így beszélnek: „*jaj, most nem érünk rá, be kell utaznunk Pestre.*”

3

A legidősebb lakó *Mészáros János* 81 éves, ötven esztendeje, hogy ide van bejelentve. Mikor a sötétkék posztósildes sapkás öreggel beszélgetek, kiderül: nem is ő a legöregebb lakó, ő csak ide nősült. Harmincnyolcban ment a Goliból nyugdíjba. Azóta alkalmi munkás. Ez azt jelenti, hogy ezt elintézi, azt elintézi... Egy ugrás ide a *Kéhli*. Azelőtt beült a *Kéhli* söntésébe, támasztotta az asztalt, várta a főpincért, hogy jöjjön ki az étteremből valami megbizatással. Mindig akadt valami. „*Egyszer Pestre vittem három szál szegfűt. Tíz pengőt kaptam a címzettől. Az embereknek a Kéhliben mindenféle kötelezettség eszébe jut.* Most is küldetésben jár, két üveg denaturált szeszt hozott a boltból a szomszéd asztalosnak.

Két nyugdíjas postás is lakik a házban. *Rózsahegyi úr* — a dalárda tenorja volt — vezet fel *Gombos András*hoz, mert a szolgálati rangsor az még nyugdíj után is érvényes, kötelez: *Gombos*, az idősebb postás negyvenkét évig járta az óbudai utcákat.

Hová jártak fröccsözni? *Fleszner Annához.* „*A Kéhli az kérem, drága volt, a Kéhlihez Pestről jártak ki az urak.*”). A *Szentendrei úton* volt ez a kocsmá, de csak „*Szentes Flesszer*”-nek hívták. *Folyamörök* jártak be hozzá jobbára — a *folyamórlaktanya* közelében volt —, de a *káromkodást nem engedte, ha valaki káromkodott, többé nem mehetett be, viszont fizetni sem engedte akkor a pasast.* Főzni nem főzött, csak kőrözöttet tartott újhagymával, s a legjobb bort, tiszta soltvadkertit.

4

Itt is az asszony a régebbi lakó: *Gombosné*. Ő meg nevelőnő volt lánykorában, bent Pesten. *József Attilát* is ismerte, *verseskötetet* is kapott szép ajánlással — *Juhász Gizellának* —, tőle. A *Palatinusz-házban* volt akkor gyerek mellett, *Székely Mór* újságíróéknál. *József Attila* a házhoz járt, de egy este kijött az asszony, hogy itt a költő, és hogy a vacsora teljesen elfogyott, „mit tudnánk adni néki? Én még nem vacsoráztam, krumplipaprikás volt virslivel: az enyémből vitt be az asszony néki. Csütörtökön aztán értem jött *Attila* — csütörtöki nap volt a szabadnap — és elvitt az akkor *Horthy Miklós úti Nap moziba.* Többször is, csütörtöki nap aztán értem jött, s így kaptam tőle a *verseskötetet* is.”

Kőbányai György